

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Ne sacrifică?!

(*) Călcâiul achileic al politicii maghiare este azi — *chestia naționalităților*. Preocuparea tuturor bărbaților de stat maghiari este supunerea necondiționată a noastră. Nici o cheltuială nu li-se pare mare pentru accelerarea contopirii naționalităților în marea — »nație«. Și nici o mișelie administrativă nu se condamnă, dacă ea s'a făcut în interesul — »ideii«, adică pentru slăbirea celorce nu vor să admită — imperialismul maghiar născocit de creerii înfierbântați ai șoviniștilor, stăpâni azi peste sufletele maghiare.

În numele realizării acestei *mari opere* coaliția dela guvern cere »națiunii« maghiare să fie cu răbdare și să nu pretindă așa iute lupta pentru concesiile naționale în armată, nici independența economică, în numele cărora kossuthiștii au venit la putere. Corifeii nu mai zic acum: să ni-se dea armata pe mână și independența economică, vom supune apoi ușor naționalitățile, — ci au întors teza. Întâi să fim noi sub călcâi, și după aceea merge mai ușor treaba cu Viena.

Nu mai deci e partid unguresc care să alarmeze opinia maghiară cu »vântul rece« și »primejdia« ce vine de peste Leitha, ci primejdia cea mare suntem — noi. De teama noastră trebuie să se modifice regulamentul camerei, înăsprindu-se pentruca să nu mai poată fi cu puțință d'aci încolo vre-o obstrucție. De frica noastră, oligarhii nu vor să introducă sufragiu universal, ci sunt gata să voteze tot ce le cere Viena, numai să li-se ierte — sufragiu universal!... Armatei comune, împotriva căreia au dus luptă patruzeci de ani, kossuthiști votează milioane câte vrea »neamțul«; steagului negru-galben, pe care l-au batjocurit de atâtea ori, dau recruți câți vrea »neamțul« și Kossuth e gata să primească »Gott erhalte« în locul lui »Kossuth Lajos azt izente«, — numai naționalitățile să fie lăsate la direcția oligarhiei maghiare!

Târguiala mare, la Viena, acum se urmează. După câte aflăm, din izvor demn de toată încrederea, ministrii maghiari își dau o extraordinară silință a convinge cercurile dela Curte, că *din punct de vedere al intereselor superioare ale monarhiei*, ar fi lucru primejdios introducerea sufragiului universal în Ungaria; naționalitățile, cari, vezi Doamne, nu pricep politica înaltă a monarhiei, s'ar pasiona pe chestii mărunte (de limbă și drepturi naționale) și ar pune bețe în roate când ar fi vorba de rezolvarea unor afaceri urgente ale — statului. Tronul și monarhia n'ar mai avea deci în Ungaria un parlament sigur, cum este acesta, în care naționaliștii numai de sămânță sunt, încolo partidele maghiare sunt stăpâne absolute... Iar că aceste partide, îndeosebi kossuthiștii, cum înțeleg politica mare, s'a

dat dovadă în delegațiuni, unde până și Ugron a retractat și votat...

E o luptă omerică în această privință în Viena. Ministrii maghiari, și-au și găsit acolo sprijinitori, dupăcum e mare și tabăra celor ce văd viclenia oligarhiei maghiare și caută să paralizeze influența lor. *Arbitru al situației, bine înțeles, este M. Sa Monarhul.*

Se știe, că Maj. Sa cât ține de mult la respectarea angajamentelor luate. Ministrii și guvern au pierdut grația lui mai ales când au ajuns în situație să nu poată ori să nu încerce a realiza ceea ce s'au angajat să facă.

Mult a meditat și s'a frământat Maj. Sa până s'ajungă a promite popoarelor Sale sufragiu universal. Se știe însă, că dupăce odată a promis, jocurile partidelor nu mai pot stă în calea cuvântului împărătesc. Astfel s'a ajuns că de cu seara și până dimineața, așa zicând, Austria din stat cu parlament feudal a ajuns statul cel mai democrat, cu parlament ales *pe baza celui mai desăvârșit sufragiu universal.*

Același sufragiu universal a fost făgăduit și popoarelor Sale din statul ungar. Asta a declarat o, chiar zilele trecute, cel mai competent bărbat de stat: fostul ministru Kristóffy, care întâia oară a prezentat M. Sale proiectul de lege privitor la sufragiu universal.

Tot Kristóffy a spus, că ori cât s'ar frământa oligarhii, *ei nu se pot da îndărăt dela realizarea reformei electorale așa cum a promis-o M. Sa.* Iar dacă n'ar vrea s-o facă așa, vor face-o — alții!

Sunt număroase semne, că nu vor s-o facă așa. Regulamentul camerei de ce-l înăspresc? Să împedice lupta naționalităților și a puținelor elemente democratice din cameră, când vor veni cu proiectul lor despre un pseudo sufragiu universal. Iar că și acest proiect numai cât se poate de târziu are să fie adus, *dovadă este ceea ce scrie »Magyar Hirlop«, organul lui Andrássy.* Dupăce, în fața demonstrațiilor impozante ale socialiștilor, ministrul de interne declarase că proiectul acesta are s'ajungă în discuția dietei prin Aprilie ori cel mult în Maiu, *acum spune că numai la toamnă!*

La toamnă nu va fi greu să aflu pricini de amânare până în iarnă, iar până să se aranjeze întreaga afacere, se împlinește și ciclul de 5 ani a dietei coaliționiste.

Asta vor oligarhii.

Taina mare ce se păstrează în jurul principiilor fundamentale ale proiectului, ba chiar campania organelor *oficioase* în privința pluralității votului, *indică lămurit că avem a face cu intențiuni perverse, cu o colosală viclenie și tragere pe sfoară.*

Iată de ce privirile noastre sunt întoarse spre Viena.

Reuși-vor oligarhii să fim dați pe mâna lor? Fi-vom sacrificați noi, cari de atâtea ori ne-am sacrificat pentru Tron?

Cel care ține sceptrul de apărare a tuturor sapușilor Săi, va acorda oare atâta încredere actualilor săi sftnici, încât să nu dispună prealabile îngrădiri pe seama noastră, a milioanele de supuși credincioși patriei și Tronului? Da-ne-va Viena pe mâna acestor oligarhi cu tendențe atât de transparente: să ne joace adică întâi pe noi, ca apoi să stea zdravăn în fața Vienei?!

Iată ce ne întrebăm, noi și toți pretenii nostri de pretutindeni!

Dela clubul național. Ieri, *Vineri* seara clubul parlamentar al naționalităților a ținut o nouă conferință de consfătuire, în localurile din Rákóczy—Kerepesi ut, ale clubului. Ședința a fost foarte bine cercetată și animată. S'a discutat amănunțit eventualitățile luptei contra revizuirii luându-se *măsuri de tactică.* Clubul va da informații mai detaliate, natural în așa măsură încât să nu se întâmple o greșală de tactică sau indiscreție.

Vorbirile rostite în ziua de 6/19 c. în Camera României de d-nii Vintilă Brătianu și C. Stere cu prilejul discuției asupra Casei Rurale, sunt înregistrate de presa română ca un adevărat eveniment. Amândoi acești reprezentanți viguroși ai generațiunii mai tinere s'au distins printr'o expunere clară a ideilor democratice dela realizarea cărora așteaptă mărirea României. Dl Vintilă Brătianu a avut admirabile accente cu privire la concepția naționalismului, iar dl Stere a abordat cu un mare aparat științific chestia agrară și a făcut tabloul mizeriei țaranului român, arătând, în același timp, mijloacele de îndreptare.

Reținem următoarea constatare pe care o face semioficiosul »Magyarország« despre alegerea dela Dej:

»Nu s'a întâmplat nimic altceva, decât că aparatul oficios cu ajutorul jandarmilor a pus pe alegători în trăsuri, i a expediat, păzându-i cu jandarmi și i-a silit să voteze pentru candidatul oficios...«

Din aceste câteva șire ori cine își poate face tabloul unei alegeri când »aparatul oficios« are să lupte contra vre-unui naționalist, iar nu, ca la Dej, împotriva tot a unul candidat ungar!

Un semn îmbucurător este, desigur, faptul întâmplat în sinodul protopopesc din Arad, ținut zilele acestea. S'au discutat adecă măsurile ce trebuie luate pentru susținerea școlii. *Țăranii* membrii ai sinodului, într'un glas și cu o mare însuflețire s'au rostit pentru susținerea școlii și astfel s'a și decis ca sinodul să se adreseze către veneratul consistor și să-l roage ca să se revină asupra tuturor cazurilor unde din neștiință poporul n'a primit să jertfească pentru școală, făcându-se un nou apel și lămurindu-se românii tuturor satelor, sperând ca astfel toate școlile să fie mântuite.

Asta dovedește, că între țărani noștri este adâncă dragostea pentru școală și spiritul de jertfă atât de mare, încât unde numai se va putea, vor fi susținute, din puterile proprii, fără ajutor dela stat, toate școlile confesionale.

Psihologia stării noastre actuale culturale-económicoă.

De Alexandru Nicolau, avocat (Caracal).

Este un principiu axiomatic că progresul general al unei țări este cultura fiilor ei, îndreptat în diferitele ramuri ale activității universale. Această cultură, întemeiată pe *adevăr, frumos, util, practic și moral*, contribuie nu numai la îmbogățirea minții fiecăruia din noi, cu cunoștințe necesare și folositoare pentru stadiul vieții ce trăim, dar împodobesc în acelaș timp și înzestreză și inima cu sentimente nobile, înălțătoare.

Progresul unei țări, fiind în legătură cu starea morală și culturală a celor ce o compun, este evident că, acest progres numai atunci va fi întemeiat pe o bază solidă, când fiecare conștient de datoriile ce-i incumbă, va face toate eforturile să fie la înălțimea cerințelor timpului, să întrebuințeze activitatea lui, în mod util, traiul cinstit, nevătămând drepturile altuia, și dând fiecăruia ceea ce i se cuvine.

Dela 1864, încoace, în special s'au operat multe transformări în viața noastră culturală și economică. Și este, o spunem drept, mult adevăr în faptul că s'au realizat îmbunătățiri, în diferite domenii de îndeletniciri, publice și private.

Pentru multe din ele, și în diferite centre mari și mici, avem instituțiuni pregătitoare, cari pot face cinste, cu oarecari mici rezerve, ori cărui stat civilizat.

Dar, așezăminte culturale, pentru întemeierea ramurilor profesionale, adecă, pentru acelea cari se rapoartă în deosebi la *agricultură, comerț și industrie*; acelea, a căror scop principal este de a desvoltă economiceste o țară, de a-i pune în valoare toate izvoarele sale de bogăție, de acestea; nu avem. Și, dacă sunt, câteva, *rara avis*, sporadic și rudimentar întocmite, apoi ele sunt fără *nici o utilitate și valoare practică*, cel puțin în împrejurările și condițiunile în cari există și funcționează.

Este cunoscut, că solul, producțiunile de supra și sub el, materiile prime, minele, domeniile și terenurile apte pentru cultura agricolă, a industriilor legate de ea, constituiesc principalul nostru izvor de averie.

În vârtejul amețitor, în graba ce noi am pus pentru a ne asimila cultura și civilizația apuseană; aceste ramuri profesionale, au rămas pe cel din urmă plan.

Și nu odată numai, reprezentanții suveranității naționale au construit pentru popor case începând cu acoperișul, alteori zidind pe fundament de nisip, pentru ca la cea dintăiu furtună, să se prăbușească baza și cu dânsa întregul edificiu.

Ținta, către care trebuie să tindă progresul cultural și economic într'o țară, este de sigur, *starea de bine, de satisfacțiune morală, intelectuală și materială a individului*.

Acesta, trebuie pus la locul lui în stat, în societate; să i-se dea situațiunea care corespunde cu meritele și capabilitatea sa; de vreme ce, acest individ, este *celula organică*, molecula alcătuirii raționale, prin interstițiul țesăturii, cărora se înghebează și se regulează bunul mers al totalității afacerilor vieții de familie, și de stat.

Astăzi este axiomă, că individul este chezașia trăinicii unei familii, a căror asociațiuni legalmente constituie compun statul.

Și dacă de individ, de aceea celulă îndepărtată izolată a organismului său, statul sau societatea nu se ocupă; să nu-i pară rău, că într'o bună zi își va vedea existența periclitată, aruncat fiind pe o pantă de unde în multe cazuri mântuire nu mai poate afla.

Nepăsarea statului de a se ocupa de individ, împinsă în extremis, cum fac oglinză și demagogii cari în disprețul legilor ajung de ocârmuesc prin cel mai reacționar absolutism, prin dictatură absurdă, duce de sigur la reacțiune. Ea este cea ură năpraznică, care clocotește în sufletul individului, fărbe și destilează decenii și veacuri întregi, dar este istovitoare, ucigătoare, strașnică în mânie și în urmări când vulcanul suferințelor izbucnește.

Azi, ținta, scopul, idealul, țelul primordial al statului, ori care ar fi el, este de a asigura ameliorarea și prosperarea morală a păturei, *a clasei celei mai numeroase care este și cea mai săracă, a masei populațiunii țărănești*.

Dacă alte țeri, cu un trecut glorios, cu o civilizație de secole, și-au făurit de mult căile cari le-au condus și le conduc încă, încununate de laurii muncii, către un progres adevărat, real; aceasta este, pentru că au început să priceapă din ce în ce mai eficace, țelul expus mai sus.

Astfel, țările apusului cuit, și-au pregătit din timp instituțiuni variate, unde și-au preparat generațiile lor. Au creat instituțiuni și școli unde multiplicând și variind ilimitat tipul și caracterul lor de destinațiune, pentru a le face apte a corespunde tuturor categoriilor de trebuință.

Și dintre aceste instituțiuni, mai ales, acelea cari au în principal funcțiunea de a prepara pentru carierele libere, pentru meserii, arte etc., au fost obiectul atențiunii celei mari și mai îngrijite.

De aceea, generațiile cari au ieșit de aici, preparate în mod solid și practic au ieșit întărite și gata a lupta pentru câștigarea unei vieți trașnice și frumoase.

Ele au fondat floarea comerțului, devenind campioni desvoltării agriculturii raționale; ele, iniția-

torii și conducătorii la bun sfârșit al marilor industrii, al micilor meșteșuguri, a industriei casnice chiar, cu toate derivatele și anexele lor.

Iată, pentruce, vorbind numai de Europa, țări ca Germania, Anglia, Franța, Italia, Belgia, Elveția, Austria, Danemarca etc., mențin rangul prim în diferitele ramuri de ocupațiuni omenești.

În faza evolutivă în care ne aflăm, indefinitatea cerințelor moderne ne impun sarcina de a cerceta, de a rezolvi noi probleme sociale și economice urgente.

Trebuie să extragem din experiența popoarelor cu cultură seculară, învățăminte practice cu privire la ridicarea nivelului educațiunii și instrucțiunii noastre, neperzând din vedere nici o ocupațiune și nici un moment că fiecare act, fiecare pornire a noastră, să poarte pecetea conștiinței naționale desvoltată într'un înalt grad.

Și pentru noi, se impune aceasta s'o facem cu atâta mai mare cuvânt, cu cât astăzi popoare cari stau în imediata noastră vecinătate, încep să ne ia înainte, și sub raportul culturii în special tind să ne devie superiori.

Vreau să citez Bulgaria care, din întreaga sa populație are 23% analfabeți, pe când în mult obladuita »Țara Românească« sunt 84%!!

Fără cultură, n'avem dreptul să lamentăm că ne iau alții înainte. S'o facem accesibilă popoului până în profunzimi și atunci vom vedea dacă acest blând și îndurerat popor, se va mai putea prenumera între iobagii morali ai înaintelor vremuri moderne!

Înainte noastră stă deschisă o întregă și uriașă campanie de lucru. A cerceta adevăruri obiective, teoretice; a găsi soluțiunile lor practice cerute de trebuințele inexorabile ale timpului și societății; a acumula material intelectual moral, verități multiple; a colabora la deslegarea problemelor de interes actual, cultural și economic, în interesul conservării noastre, a desvoltării și perfecționării rasei; a face ca firea noastră, să devie din ce în ce mai selectă în concertul popoarelor conlocuitoare; a innobilă inima, mîntea și caracterule, iată temele, ce noua generațiune are dinaintea sa.

În apusul cult, d'alungul vremurilor întunecașe din șiroaiele de sânge ale luptelor fratricide, a rășărit falnică și măiastră, manifestarea variată și liberă a cugetării, libertatea și posibilitatea de a le comunica; libertatea muncii; egalitatea înaintea legii, de drept; libertatea economică și socială. Ce a fost greu, reduta puternică s'a luat. Astăzi nu trebuie să facem nimic mai bun și mai cu folos, decât să readucem în patrimoniul nostru, înaltele și practicile principii utiitate, pentru a ne așterne o civilizațiune proprie, salutară.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«

Din corespondențele episcopului Samuil Vulcan și Petru Maior cu Moise Nicoară.

Fiule!

Scritindu-mi, cumcă scrisoarea la Stoika îndreptată târziu ai luat-o, nefiind pe ea pus unde să se dea, și-am scris astăzi, ca să te întorci înapoi acasă, și să nu mergi la Veneția la împăratul, că-i învins destul, cumcă la Arad trebuie să fie Episcop poporul plăcut. Și cartea aceasta am îndreptat-o la Martinoli, și l am rugat, ca cât mai curând să îți o dea în mână. Ai grije să mergi la el, s'o capeți, și grăbește a te întoarce înapoi, și a veni și la mine. Fil sănătos.

Ora de, 22 Oct. 1815. Cunoscut din scrisoare.

Frate!

În 3 zile a lunii acestea au fost 3 săptămâni de când sunt aici în Viena, și împăratul, cred că pentru boala sa, încă nu ne-a mai dat audiență. Două scrisori am primit dela tine, și într'una Plânsoarea arădanilor la împăratul, și scrisoarea împotriva Privilegiului sârbesc. Dar neguțătorul dela Pest Guika încă nu mi-a adus cartea, deși este aicea. Martinoli a fost până acuma de trei ori la mine, iar German încă n'a venit. Ce a fost

mai de trebuință: *Rezoluția* împăratului, cum să se dea instrucție comisarului Siegenthal la sinod, nu mi ai trimis. Potesc să fi sănătos.

Viena, 5 Octombrie 1816. Ai tău de binevoitor: *Samuel Vulcan*.

Frate!

Scriu, precum mi-ai demandat, și-l trimit. Cum vor fi stat cărțile în dânsul într'atâția ani, nu pot să știu, deoarece scriu, cum ști, fii închis. Deunăzi și-am scris ceva pe postă. Petrovici s'a înturnat dela Viena, se îndolește ca să nu mă întâlnesc cu el; lui Vezei, fiind întrebat, cum a umblat la Viena, îi tăgădui, că nu a fost acolo; mai și alții de acela plasă, am luat aminte, că se fereș de mine. De unde vartos mă întăresc în părerea mea, cumcă ceva cânie ascunsă este nu spre binele românilor. De voiu putea ceva pricepe, sau ajuta, nu voiu întârzia a vă înștiința. *Purtați-vă bărbătește pe lângă Ilustrisimul Domn Episcop Vulcan întru toate*. Românii de pe acolo, cum văd, bine sunt invitați pentru Episcopla din Arad, și au început a cunoaște cine sunt românii, și cine sunt sârbii, și că *ver uniți, ver neuniți, tot sunt românii frați împreună*. Eu aud, că spre fericirea românilor, și-a pus cerul cea pedecă, ca să nu pășești acum afară din țară: urmată circumstență a morții din Arad *)

*) Moartea episcopului Pavel Avacumovici.

adeverește aceasta; despre bunăteatea cea părintească a împăratului nostru către români, ca către sudții săi cei totdeauna credincioși, nici cum nu putem să ne îndoim, numai să ajungă lucrul până acolo cu statornicie, unde mai nainte a așternut calea Ilustrisimul Vulcan. Cu fratească dragoste (a diligo per syncopen) rămânând.

Buda, 27 Aug. 1815. A domniei tale preamilit serb: *Petru Major*.

Domnului Moise Nicoară, în Viena.

Frate!

După cum mi ai demandat, trimit suplica mea, cu trei adaugate atestaturi, sub A., dela Blaj sub B., dela comitat și sub C., dela fiscalul comitatului, *dându-ți voe și plenipotență, ca să lucri cum vei și spre cinstea și folosul meu*. Poartă te, mă rog, *ca să-mi scoți ghimpul cel adânc în inima mea înșipt*. Eu acestea le îndrept la d nui Stoika; nu știu nimerit-am locul sălaşului D nui Sale, pentru aceea cum își vor veni la mână, să mă înștiințezi despre primirea lor, ca să fiu holidit într'această parte. După aceea încă să-mi descoperi, cum s'a pornit lucrul, cum stă, și cu ce așteptare putem să fim. Cu fratească dragoste recomand Domniei Tale.

Buda, 2 Martie 1817. Umilit frate: *Petru Major*.

Cel dintăi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricațiile propriu dlu marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatak.

Programul partidului conservator-democrat.

(Urmare).

Partidul conservator-democrat nu este acum în ceasul de a-și formula un program amănunțit de guvern, el are datorla însă să spue țării care-i sunt tendințele. Număroasele adeziuni cari ne vin de pretutindeni, nu voim nici un minut să rămână numai acte de încredere sau de afecție personală.

Partidul conservator democrat este înainte de toate un partid monarhic.

Mai ales într-o democrație tină, în care prea repede se pot ivi curente neașteptate care să amenințe totul în cursul lor, monarhia reprezintă singura instituție stabilă împrejurul căreia națiunea să se poată strânge și să aștepte trecerea vijeliei.

Așa a fost și în primăvara anului trecut când totul a rămas sub așteptările noastre: aparatul administrativ care n'a prevăzut, aparatul judecătoresc care n'a putut descoperi firele răscălele, partidele politice care afară de unele minute strălucite n'au stat tot timpul la înălțimea împrejurărilor, și când numai Coroana și armata au ieșit și mai mari din furtuna prin cari am trecut.

Partidul conservator-democrat este deci un partid dinastic, dar fără condiții și fără rezerve.

Ultimele guvern conservator a sporit bugetul armatei cu 10 milioane. El a dat astfel dovada de adâncă lui convingere că cea dintâi instituție în stat este armata.

Partidul conservator-democrat va da armatei tot sprijinul, nu numai, ca să o întărească prin toate mijloacele, dar îi va face și omăgiul de a o lăsa cu desăvârșire în afară de orice chestie de partid.

În politica externă se cere înainte de toate continuitate. Țări vechi parlamentare în care lupta dintre partide este dintre cele mai vii, au înțeles acest adevăr și deși minștrii de externe se schimbă odată cu schimbarea guvernului, direcția politicii externe rămâne neclintită. Aceste pilde România le-a urmat și le va urma.

Nu se poate tăgădui că în anii din urmă schimbarea actualului alcătuirii electorale pentru a o face să corespundă mai bine cu prefacerile care se produc în societatea noastră a fost pusă la ordinea zilei, deși votul universal este aproape îndeobște exclus în dezvoltarea actuală a României.

Aiți oportunitatea unei revizuirii a constituțiunei cât și chipul în care alcătuirea electorală ar putea fi reformată nu pot însă să fie hotărâte de

cât prin acordul ambelor partide căci toți au să trăiască sub același constituție.

De aceea partidul conservator-democrat se mulțumește azi să declare că la orice reformă electorală va trebui să se ia garanții ca minoritatea să fie reprezentată.

Pe terenul chiar al actualei alcătuirii este o schimbare care trebuie neapărat realizată.

Colegiul al treilea, colegiul țăranimeii, trebuie să devie o realitate oricare ar putea fi surprinderile începutului. Numirile de deputați care de atâtă ori au înlocuit reprezentanța masselor trebuie să înceteze și celor de jos să li-se dea astfel puțința de a-și face educația lor politică.

Pentru biserică și clerul partidul conservator a arătat în totdeauna o deosebită îngrijire. Tot așa trebuie să se urmeze și de-acum înainte cu acești conducători sufletești ai populații dela sate dela care atât de mult atârâă sănătatea morală a națiunii.

În administrația superioară a Statului trebuie dusă mai departe deviziunea muncii prin despărțirea unor departamente prea încărcate.

În special va trebui să dăm administrației sănătății publice mai multă autonomie și autoritate. Activitatea acestei administrațiuni nu se reduce numai la căutarea bolnavilor ci mai ales la prevenirea boalelor. De aceea toate chestiile în legătură cu sănătatea, ca secarea bălților, alimentările cu apă, canalizările orașelor vor trebui să treacă sub noua administrație.

Înființarea unui conziliu legislativ care să pregătească proiectele de legi este o nevoie de mult simțită. Ea va ușura opera modernizării codurilor începută de partidul conservator. Partidul conservator-democrat trebuie să profite de revizuirea codului civil ca să întărească familia dând mai multă autoritate capului de familie prin reducerea rezervei și mărirea dreptului de a testa.

Partidul conservator-democrat crede că stabilitatea trebuie să devie regulă pentru toți funcționarii statului fără a excepta prefectii și fără a ne opri la pragul administrațiilor comunale și județene.

Odată cu stabilitatea care fatal va împușină

posibilitatea de înaintare, va trebui să introducem treptat în diferitele categorii de funcțiuni sistemul înaintării pe loc.

În justiție partidul conservator-democrat crede că este absolută nevoie ca toți judecătorii să fie inamovibili. Și pentru a întâi și mai mult ne-ațiarnarea judecătorilor noi vrem să se întindă și la dânsii sistemul gradațiunei ca ispita înaintării să devie mai mică.

Singura garanție a ordinii este respectul legii nu ni mai de către cârmuși, dar mai ales de către cârmuitori. Pentru a stăvili arbitrarul izvor

urechi, cu o pălărie calabreză și cu o mască — neagră. (fantazia cetitorilor însă o va înlocui cu una roșie) La dreapta, lângă o casă, o femeie tină, par'că moșăle. De sigur plânuiește, planuri infernale, jos, la stânga, masca neagră aruncă o ființă femeiească, evident pe cea de sus, dela stânga, în canal, unde mai înoată cineva, un bătrân gras, dus pe lumea cealaltă. Și la dreapta o pârche de amorezași pe o bancă, ținându-se cu brațele încolăcite pe după gât, într'un paroxism de iubire.

Om să fi să nu citești mai departe!

Am împăturat fascicola cum trebuia, după pagini. Deși era hârtia îmbogățită rău, am început să descifrez la luminarea, care pâlpaia pe masă. Flacăra ei par'că avea și ea curiozitatea să citească »Masca roșie«.

»Instiintare«.

»Atragem atențiunea cetitorilor acestui pasionant roman că vor participa la tragerea mai multor Premii. (premii, tipărit cu litere mai grase) Premii... de mare valoare, reale, nu fictive, cum obișnuesc a promite editorii altor romane«.

Aici am dat de chițibușurile editorilor deci! Va să zică »reale, nu fictive«! M'am gândit îndată la alte celebre edituri de romane »pasionante«.

»Pe când acești editorii impun cetitorilor o sumă de obligațiuni, ba cerându-le 40 bani pe o fasciculă, (nemaipomenit!) ba 50 bani, ca și cum cetitorii le-ar fi slugă (că zău!), noi... noi le oferim romane senzaționale, extrem de mișcătoare (de tot mișcătoare!) numai pe micul preț de 5 bani și le dăm posibilitatea...
»Înțelegeți D-voastră, iară Premiul cu litere de o schioapă.

Mai spune editorul, că romanele lui sunt tra-

de nelcredere și de corupțiune s'a creat con-tenciosul administrativ care stă strajă împrejurul ilegalității, nu atât prin actele legale pe cari le sfărâmă cât prin cele mult mai numeroase pe cari le împedică.

Datoria unui partid conservator-democrat este să lărgească atribuțiunile acestui organism și să facă să pătrundă astfel în masele profunde ale națiunii credința în legalitate. (Va urma).

Casa rurală.

Din camera României. (Ședința dela 7/20 Februarie 1908). Ședința se deschide la orele 2 p. m.

Prezidează dl M. Ferechide, președinte.

Prezenți 95 deputați.

Pe banca ministerială d-nii A. Carp, V. G. Morțun și E. Costinescu.

Dl N. Filipescu. Până la dl Stere ne am mulțumit să facem asupra Casei Rurale discuții academice. Dl Stere a ținut un foarte frumos și documentat discurs și a deslănțuit toate elementele pasionate care sunt legate de chestiunea agrară. Dl Stere a protestat în contra noastră invocând constituția, să ne dea voie ca și noi să protestăm contra spuselor sale tot în numele constituției.

Dacă am fost de acord cu guvernul ce să rezolvă chestiunea izlazurilor, nu mă pot oprî de-a protesta cu toată energia contra învinuirii că partidul conservator ar fi avut idei subversive.

Dl Stere a legat soarta țării noastre de reforma electorală și administrativă. Eu cred că admiterea votului universal ar fi periculoasă țării, noi ne fiind îndestul de pregătiți pentru viața politică.

Dl Filipescu critică moravurile noastre politice și se ridică în contra programelor partidelor, cari de cele mai multe ori sunt lipsite de francheță, fiind făcute pentru necețitatea cauzei.

Ne-ați dat pilde dela diferite țări unde ați arătat binefaceriile sufragiului universal. Ei, nu comparați țări cu o cultură și mai veche și mai înținsă, cu moravuri, cu tradiții, cu acel sentiment de a respecta ce e al altuia, cu țara noastră.

Ne-ați dat pilde, pot să vă compar cu țările sud-americane și acolo e sufragiu universal, dar nu cred că cineva ar dori să ajungem în halul lor.

Avem nevoie de o reformă rurală care va veni mai târziu și administrației îi încumbă sarcina de a o execută.

Oratorul relevăză atacurile aduse de dl Stere, proprietății pe care le găsește nedrepte. Dl Filipescu spune că dreptul de proprietate la noi nu

duse »într-o limbă curat românească, de meșteri într'ale condelului, cari nu-și bat joc de frază și cititori, cum o fac traducătorii plictisitoarelor (a, da!) romane ale altor editori, cari au neobrazarea (de o suia de ori neobrazarea!) de-a cere prețuri nerușinate pe o simplă fascicolă și »mai încărcă pe cititori și cu »alte contribuții«.

Până aici putem crede pe cuvânt editorului.

Aș, de unde să aibă ei »neobrazare«, de unde să-și »bată joc de frază și cititori?!

Și adecă cum? De ce nu are ilustrații colorate? E simplu, mult stimați cititori! E simplu!

»Noi nu furăm ochii publicului făcând reclamă cu niște coperte așa zise colorate«. Nu, doamne ferește! »Reclama noastră e efințătatea prețului fasciculei: 5 bani (mare, mare), precum și subiectul dramatic al romanului... apoi

»Premii...«

În fascicola nr. 8 promite că se vor anunța »marile premii«.

N'am avut norocul să citec fascicola nr. 8 și plâng pe urma acestui mare inconvenient. Căci — dupăcum am eu noroc totdeauna — aș fi căștiat la sigur o mașină de cusut sau o tabacheră de argint (nici nu știu să prind țigăreța în gură!) sau alte »obiecte de mare valoare«.

Dar ce e mai revoltător e faptul, că n'am cetit mai departe cele 16 pagini molotoilte. Am pachetat și eu scoartele unei cărți cu ele, — culmea »neobrazările«. Și ce e mai mult: cartea era un tractat de psihologie. Cum adecă? Voiam să iau în bătaie de joc »Masca roșie«?

Dar a trecut mult timp dela lectura amintită. Luni de zile.

Săptămăna trecută mă întâlnesc cu o domni-

»Masca roșie«.

De Horia Petra-Petrescu.

M'au pus păcatele și am intrat, astă toamnă, într-o brutărie din București. O să vedeți că pasul acesta fatal mi-a pricinuit marel neajuns: o noapte nedormită, de care vă povestesc acum, dacă îmi veți da o binevoitoare ascultare.

O brutărie ca toate brutăriile de mahala — cu mult praf, cu multă murdărie și cu miros de pâne caldă. N'aveam altă brutărie la îndemână. Mi-am cumpărat o pânișoară de 10 bani. Un lălau cât ziua de ieri a despăturat o hârtie și mi-a împachetat mica cumpărătură. Când dau să mânânc — sara — ce să văd? Hârtia în care era împachetată pâinea destinată lacomului meu stomac, era o fascicolă de roman. Tentațiunea era prea mare. Am cetit primele două pagini.

Iată-le:

Masca roșie.

Fitca prigonită de tatăl ei.

Unul din cele mai senzaționale romane populare.

Editura... Aici nu mai puteam ceti. Sta scris Ignaz Herz sau altul de teapa lui? București.

Nr. 1 Gratis!

Cupon nr. 1.

Asta era scris pe pagina primă. Pentru bibliografi amintesc următoarele amănunte, dacă vor cercetă volumul prin Academie: Cuvintele de mai sus sunt întovărășite de o sumă de ilustrații în negru. La stânga — sus — o femeie cu brațele goale, cu mâinile spre rugăciune, la mijloc »masca roșie« — un tinăr cu manta mare, trasă până la

drăznește a da dreptul mai larg; știe că aceasta-l-ar aduce ruina.

Mai bine ar fi fost de ar fi rămas Tisza la putere și ar exista și acum un partid opozițional cu principii bune, acum țara nu mai are păzitori ai dreptului și libertății. Va veni deruta, falimentul, căci dacă poporul nu ia parte la viața politică, partidul nu mai are sprijin real.

Deputații kossuthiști tăceau toți. Vor fi văzând că are drept. — Tot mai mult se asigură, și în convorbirile de pe culoare, că guvernul e hotărât a nu aduce cu nici un preț sufragiul universal.

Sărmanul sufragiu universal!...

Din străinătate.

Procesul Stössel. Am scris în nrul de ieri al ziarului nostru, că generalul Stössel a fost osândit la moarte, pentru că a predat fortăreața Port-Arthur în mâinile japonezilor.

Tribunalul militar a hotărât însă ca să ceară dela țară schimbarea osândei lui Stössel în închisoare de fortăreață pe 10 ani.

Iată motivele osândei: Tribunalul a motivat osânda la moarte a lui Stössel cu aceea, că a predat fortăreața Port-Arthur inamicului, fără a întrebuiși toate mijloacele posibile pentru apărarea ei, n'a fost imputernicit oficios cu predarea fortăreței și astfel e vinovat de delict disciplinar. Moderarea osândei însă, tribunalul o motivează cu aceea, că fortăreața a fost asediată de o armată inamică colosală și garnizoana de sub comanda lui Stössel a respins cu vitejie atacul însă cu mari pierderi din partea garnizoanei. Vitejia garnizoanei a fost admirată de toată lumea și în decursul atacului, Stössel a ținut trează întreagă garnizoana. Stössel mai are și meritul de a fi luat parte activă în trei războaie.

Despre publicarea osândei s'aduc următoarele știri:

Sala tribunalului era plină de ofițeri de rang înalt, autorități de stat și multe dame din societatea înaltă. Stössel a intrat în sală însoțit de fiul său. Dintre toți acuzații Reiss s'a purtat mai neliniștit, fiind foarte iritat. Când a apărut în sală, tribunalul, toți s'au ridicat de pe bănci. Președintele a cerut, în mijlocul unei liniști mortale, cu voce tremurătoare sentința. Stössel a ascultat-o liniștit. Când cei achistați, Reiss, Fock și Smirnov au ieșit din sală, publicul i-a primit cu ovațiuni. Osânda se va publica în amănunte numai când va fi scrisă și de țară. Mai mulți ofițeri din Port Artur au cerut pe cale telefonică grațierea dela țară lui Stössel.

Postscriptum la credeul orădanilor.

Uterior am mai aflat (din dr. Nilles »Kalendarium« II pg. 405) cumcă, greco-catolicii au prerogativa a nu pune în credeu »și dela fiul«. »Adevărat și catolicește se poate zice, carele dela Tatăl precede« — para tou Patros ekporeuein non, — pentru că, când se susține purcederea Spiritului sfânt dela Tatăl, nu se neagă cu nimic, cumcă aceea purcedere nu ar fi și dela Fiul. (Lucrul acesta minunat e arătat de Francisc Scorzo în »Notis ad Theophanem Ceram homil 56, la Migne, patrologia tom 132 pg. 971 până la 976).

Știm adecă, că ce se atribuie unei persoane divine, tot aceea o are și i-se cuvine și la celelalte două persoane divine, încât aceasta însușire nu e însăși curata deosebire a proprietății ipostatice distinctivă. Tatăl însă nu se deosebește de Fiul în procesiune, ci în naștere, sau și mai bine în nenaștere (Leo Allatus în »Examine Petnecostarii« Nr. 5). Dară în un senz oarecare se poate zice, că Tatăl și Fiul produc Spiritul, precum se poate zice și aceea, ca Tatăl și Spiritul nasc Fiul — adecă aproplația persoanelor.

Frumos e cuprins lucrul acesta în arhieraticonul orientallilor, la sfîntirea intru arhieru; »Spiritul S. e întreg în Tatăl și în Fiul, Tatăl întreg este în Fiul și în Spiritul S. și Fiul întreg în Tatăl și în Spiritul S. și se unesc cu despărțire și se despărțesc cu unire«. (Euhologiu Blaj 1893 pg. 493).

Tot așa de frumos e textuat lucrul și în sinaxarele vechi grecești: »Pentru că, cece țin, că Fiul nu produce pe Spiritul S. acela cred despre El, cumcă nu are toată forța naturală a Tatălui«.

Nam qui sentiunt Filium haud producere Spiritum sanctum, idem existimant cum non habere omnem naturalem Patris virtutem. Ol gar arnoumenoi ton Yion me ekporeuein to Pneuma arnoumtai me echeinta fusika tou Patros agatha. (Nilles Kal. II 519, except din Migne »Patrologia Graecorum« tom 159 pag. 1101—1106).

De aici rezultă de ce Roma pretinde dela greco-catolici, ca să crează cumcă Spiritul S. purcede dela Tatăl și Fiul din vecie, ca dela »un principiu« și prin una spirafune numai. În simvol însă nu sunt obligați a introduce și roști, numai în cazul, dacă e primejdle de scandală, bănuire de erez, sau altă cauză cuvioasă. Astea nu sunt în eparhia de Dumnezeu păzită a Orăzii. (Despre întrebarea asta, afară de menționata bullă alui Benedict XIV »Esti Pastoralis«, este de a se consulta: instrucțiunea lui Clement al VIII, din 31 Aug. 1595 nr. 28 în collec. Lacens, tom II pag. 450 și decretul S. Congregațiunii de Propaganda Fide 5 Aprille 1729 nr. 2 (ibid pg. 442).

Rutenii în 1720 au ținut sinod în Zamoscena, acolo s'au decretat, cumcă ei pun și pronunță în credeu particula din vorbă.

Trebua să amintim cu ocaziunea primă, că în 1274 în Lyon (Franța) s'a ținut sinod ecumenic, în care orientallii s'au unit pentru întâia oară cu catolicii. Atunci orientallii au decantat în sinod, de 3 ori simvolul cu adausul și dela fiul, în semn, că îl cred și-l primesc, dar li-s'a dat deodată și dreptul de aș recita credeul totuși în forma sa îndatinată până aci, adecă fără particula. (Dr. Rapais egyptemes egyk. Iört. Eger 1881 pg. 278, 372.)

Formula de credeu amplificată, carea o recită arhierii uniți români la sacraea lor de arhierie, nu conține adausul »Filloque«. (Vezi Euhologiu citat pg. 439.497).

În anul 1699 în Bălgrad, sub auspiciile lui Atanasie s'a imprimat »Chirilacodromion« evangella cu învățătură — cazania. — Simvolul credinței acolo e pus fără »Filloque«. Pentru aceasta a fost denunțat la mitropolitul Strigoniului, care a admoniat în scris pe Atanasie să îndrepte lucrul. Atanasie a promis, dar totuși n'au făcut, ci le vindea și pe mai departe cu bani scumpi, așa necoresce, drept ce îl părără la Viena (Nilles symbolae I. 261 p. 15.)

În codicele manuscript al psaltirei scheiane, tradusă de husiți, cam prin 1482, se află și simbolul atanasian, cuprinzând »și dela Fiul«. Diaconul Coresi o pune sub tipar la Brașov în 1570, însă lasă afară »și dela Fiul«. În original sta »diin tatăl și fiul neșidit«. Iorga Ist. lit. I. Buc. 1904. pg. 1922. Ar. Densușan Ist. limb. și lit. Iași ed. II. pg. 189) Grula.

NOUȚĂȚI

ARAD, 22 Februarie n. 1908.

— **Candidații de învățători**, cari nu sunt în aplicațiune în acest an școlar sunt poștiți în propriul lor interes, a se înștiința cât mai de grabă la Consistoriul eparhial din Arad, pentru a li-se da aplicațiune după putință. Ceice se înștiințează, au a-și prezenta, în copie autentică la vre-un oficiu parohial, testimoniul de cvalificațiune învățătorescă.

— **Slovaci din America.** Din New-York i-se anunță ziarului »Kel. Ért.« date interesante asupra solidarității fiilor națiunii slovace emigrați în America, din cauza grelei soarte de aici. Slovaci sunt acolo foarte bine organizați. În »Societatea Națională« a lor sunt înscrși peste 30000 membri. Această societate nu se îngrijește numai de starea materială a slovacilor, ci le pune în vedere și datorința ce trebuie să o aibă fiecare membru față de națiunea sa; conducătorul societății e un anumit Petru Rafnyanek, care înainte cu 23 ani a emigrat în America și astăzi dispune de o avere de mai multe milioane. El a lăsat să se facă niște mărci și medali din bronz, cu inscripții slovace, și din câștigul său, care trece peste 1 milion coroane, voește a ajutura pe candidații naționali slovaci din Ungaria în caz când alegerile se vor face pe baza sufragiului universal. Rafnyanek a înființat și o bancă, de

unde se dau slovacilor bilete de călătorie îndărăt în Ungaria. În timpul din urmă au fost împărțite slovacilor mai mult de 200 bilete de aceste. Rafnyanek scoate și mai multe zlore slovace.

— **Din isprăvile șarlatanului Kardos.** Azi se pertractează înaintea tribunalului civil din Budapesta un proces interesant al bancherului Kardos Arpád, la care Măria Sa se va prezenta între sulițele păzitorilor de temniță! Ca pârător figurează fișpanul comitatului Bihor Glatz Antal. Iată pentru ce trebuie să se răfuiește și Glatz el. În decursul campaniei electorale dela Beiuș, Kardos s'a prezentat la fișpanul Glatz și a împrumutat dela acesta 10.000 coroane în schimb unui libel de bancă, căci numai în două zile cheltuisese, adecă cumpăraseră voturi de 6000 cor., cu toate că Bartha Ferencz îl asigurase că întreagă campania îl va costa numai 5000 cor. După alegerea dela Beiuș comitele suprem Glatz a cerut pretenziunea sa dela Kardos, a primit însă numai 3000 cor., iar pentru restul de 7000 i a făcut proces.

Zi de zi se descoperă altele noi mișelii ale Kardosștilor.

— **Un preot harnic** este amicul și fostul nostru redactor Petru E. Pap, cecece am avut prilejul să dovedim prin fapte.

Primim acum și înregistrăm cu bucurie iarăș un fapt al numitului preot: sfinția sa, seară de seară ține școală cu bărbaiții și feciori din Pocola, cari vor să învețe carte, iar pe feciori i a învățat glasurile și cântările bisericesti.

Ii trimitem sincerul nostru salut.

Toți preoții — cel puțin cei tineri — așa să facă!

— **Căsătoriți.** Ni-se trimite și publicăm cu plăcere următorul anunț: Dr. Alexandru Aciu și Letiția Vicaș, căsătoriți. Sincere felicitări.

— **Kossuthiștii se laudă.** »Magyarország« de azi reflectând la cele spuse de Andrásy, scrie că lor, kossuthiștilor, nu le trebuie capul nimănu... Bat dar în retragere.

Tot așa, scrie că deja patru kossuthiști au refuzat postul de secretar de stat (al doilea) ce s'ar înființa în ministerul de interne.

Suntem însă siguri, că după ce s'ar înființa nu l-ar refuză nimeni!

»Calomnia însă — zice »M.g.« — și murdărirea altora este pănea de toate zilele a mestecătorilor de otravă ai vieții publice maghiare!... Duioasă armonie!

— **»Familia Română«**, nrul 1, a apărut având un cuprins variat și instructiv, ilustrațiuni frumoase, hârtie velină, tipar curat, — cu un cuvânt, se prezintă foarte bine. Proprietar-editor este dl *Lucian Bolcaș*. Dorim succes.

— **»Nuieșușă«**, revista umoristică din Budapesta, a reapărut. Numărul 1 din acest an, primit azi, este plin de umor și mai ales satiră asupra multelor lucruri politice actuale. Continuând astfel, desigur se va încetățeni în mijlocul publicului românesc.

— **Cărui nu-l impune contele.** Un caz ciudat i-s'a întâmplat în una din zilele trecute guvernatorului orașului Fiume, contele Nákó Sándor. Acesta călătoria împreună cu perechea principară Odescalchi, cu automobilul dela Fiume spre Abbazia. Când automobilul a ajuns în hotarul Volosca, un polițist a oprit automobilul și-a deținut pe șofer. Contele Nákó s'a opus, legitimându-se cu carta de vizită, dar polițistul i-a răspuns că în Voloska nu impune dacă cineva guvernatorului orașului Fiume. Pe urmă polițistul s'a învoit, că toți să meargă la poliție. Intrând aci, conciplantul dela poliție a aprobat deținerea șoferului Hirsch pe motivul că în mai multe rânduri a fost citat la poliție pentru delict, dar nu s'a prezentat.

— Dar acesta nu e șoferul Hirsch; pe acela l-am concediat de mult. Acesta e Hellinger — a răspuns guvernatorului.

— Dacă așa stă treaba, atunci puteți merge, — reflectă conciplantul de poliție.

Contele Nákó nu s'a îndestulit cu atâtă ci a protestat, că cu toată legitimarea șoferului, a fost purtat pe la poliție.

— Dacă vrei să faci ceva observări te adresează polițistului — îl răspunse concipiantul — nu mie, — și cu asta trecut în altă odale.

Contele Nákó a făcut arătare la autoritățile superioare încontra polițistului și a concipiantului de poliție.

— **Tinerimea română din Cluj aranjează Sezătoarea literară, azi, Sâmbătă, în 22 Februarie st. n. a. c. în »Casina română«.** Inceputul la 5 ore d. a. Intrarea 20 fileri. Venitul se va întrebuința pentru procurarea de cărți, reviste, ziare și instrumente muzicale.

— **La »Fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace«** au mai dăruit: Sebastian Stanca, paroh (Vulcan) 1 cor., Nicolae Costescu, paroh (Sereca) 2 cor., Valeriu Popoviciu, paroh (Sibiel) 1 cor., G. Iitu, paroh (Vale) 3 cor., Man Lungu, paroh (Boarta) în cinstea nepotului și fiinului său Cornel, fiul culeg. tipograf Demetriu Axente 2 cor. și Isidor Marcovici, culeg. tip. 20 bani.

† **Augustin Antal.** Augustin Antal s'a născut în anul 1838 Nov. 28 în comuna Dengeleag com. Sătmar, unde tatăl său Ioan Antal funga ca preot gr.-cat. Pe tinărul Au ustiu abia în etate de 7 ani l-au dus părinții la școlile elementare din Careli-mari, unde și gimnazul inferior l-a absolvit cu succes eminent. În anul 1851 a fost primit în seminarul diecesan gr.-cat. în Oradea mare, unde tot cu succes eminent a absolvit gimnazul.

La anul 1885 a fost primit în institutul teologic cat. din Oradea-mare și după ce aici a absolvit două cursuri de teologie — episcopul Erdéyi văzând într'ânsul o rară diligență și marele talent de teolog, îl trimise la Viena în colegiul »Sf. Barbara« unde iarăș tot cu eminentă a absolvat teologia.

Abia era de 23 ani când la anul 1861 a fost denumit profesor la gimnazul superior din Beiuș pentru catedra limbii germane, maghiare și istoria universală.

Tot ca profesor la anul 1869 la dorința parohienilor din Beiuș a fost numit de paroh-propop în Beiuș susținând și catedra de profesor 15 ani de-a rândul.

La anul 1877 episcopul Oltean l-a ridicat la rangul de arhidiacon și director la școlile elementare din Beiuș. Pe la anii 1878—79 episcopul Pavel l-a numit și de cassarul domeniului episcopesc din Beiuș și mai târziu de director dominal.

Augustin Antal a fost membru fondator al »Astrei« și în decurs de 14 ani a fost președintele despărțământului din Beiuș.

Multe generații își vor aduce aminte de dânsul când ținea cuvântări, iar în luptele politice cu câtă elocință le știa predă. Dânsul, nu numai că a fost orator excelent dar a fost și un cântăreț vestit.

Dzeu să-l ierte și să-l așeze în sinurile dreptilor, iar familiei mângăiere nemărginită. V. St.

Cazuri de moarte. Primim următorul trist anunț funebru: Neuitata fiică, soră, cumnată și nepoată *Valeria Tieran*, în urma unui morb greu și îndelungat în primăvara vieții, în etate de 18 ani, după împărțșirea cu sfta taină a cuminecării și-a dat nobilul și blânda suflet în mâinile Creatorului Joui, la 20 Februarie 1908 la 8 ore dimineața. Remășițele pământești ale scumpe defuncte se vor pune spre vecinica odihnă în 22 Februarie n. a. c. la 10 ore a. m. în cimiterul gr. or. din Totvărădia. Dormi în pace scump odor! Pe defuncta o deplâng întristații părinți, Alexandru Tieran, ca tată, Emilia Tieran, ca mamă și surorile Livia Peleş și Gabriela Vișoiu, precum și multe rudeni.

Celor frânți de durere trimitem sincerele noastre condolențe!

— Ni-se scrie. Luni, în 28 Ianuarie v. a. c. la orele 5 seara, după scurte dar grele suferințe, a încetat din viață preotul *Dimitrie Ganea* din Semlac. El a luptat din răsuputeri pentru biserică și neamul său.

S'a născut la 1847 din părinți săraci din comuna bihoreană Curățele. Prin susținerea sa proprie a făcut 7 cl. gimnaziale.

Inmormântarea lui s'a săvârșit în 30 Ianuarie v. a. c. cu asistența preoților Paul Mercea, Petru Nemet din Șeltin, Nicolae Ionescu din Tornea și Lazar Adamoviciu din loc. La dorința răposatului cuvântarea funebrală a ținut-o părintele Nemet

din Șeltin, care a scos în relief toate meritele și dorințele ultime ale răposatului, în așa cuvinte încât a stors lacrimi din ochii celor prezenți. Remășițele pământești au fost duse dela locuința răposatului în biserică în decursul liturghiei. Cântările funebre cât și liturghice le-a executat corul plugarilor sub conducerea vrednicului conducător Teodor Suciu.

Toate confesiunile au fost reprezentate prin preoții lor, prin inteligența lor. Iar iubii lui parohieni în număr aproape la 2000 care cu toții l-a petrecut până la mormânt.

Pe răposatul îl deplânge neconsolata sa soție Lubița, fiil Liviu, preoteasă, Romul, preot, Dimitrie, candidat de preot, Silviu, învățător, Aurelia, Adrian și George, Avram Glurgiu, preot ca jinere, Lucreția ca noră și nepoții Minodora, Tullu, Ioan, Remus și Septimiu.

Dormi în pace suflet nobil!

— **Fondul portretelor bărbaților bine meritați ai Reuniunii române agricole sibiene,** și-a înscris între binefătorii săi pe ilustrul domn dr. At. Marienescu, membru al Academiei Române. El, Să, bazat pe rezultatele pozitive obținute de această harnică Reuniune, ce sunt cuprinse și în raportul general al 19 lea, printr'o scrisoare adresată secretarului reuniunii, dlui Vic. Tordășianu, își exprimă bucuria pentru munca rodnică, dezvoltată de comitetul Reuniunii, și în deosebi pentru faptul, că agronomii noștri, pricепând mărețele intenții ale comitetului, s'au pus ei înșiși, asemenea albinelor, pe lucru în folosul propriu, și drept expresie a bucuriei sale i-a transpus suma de 20 cor. ca contribuție la cel mai modest și săracuț fond al portretelor bărbaților, cari s'au binemeritat pentru reuniune. Din mijloacele acestui fond, precum se știe, s'au procurat până acum chipul în ulei al dlui Eugen Brote și al mult regretatului dr. D. P. Barcianu și acum în proiect e procurarea chipului mult regretatului dr. Aurel Brote, traducătorul compendiuului »Raiffeisen«.

— **Serbările din Cluj.** Ni-se scrie: Fiind recercați din mai multe părți, dăm pentru publicul ce se pregătește cu multă dragoste, să ia parte la serbările noastre următoarele deslușiri:

Teatrul se va aranja cu concursul domnului și a doamnei Bărsanu; în cazul acela însă, când guvernul după cum se vestește, va pune piedeci trebuie să renunțăm la asta.

În ce privește balul, acela nu vrea să fie o manifestare aristocratică, deci rugăm și pe calea asta damele să se prezinte în toalete simple și mai bine se contribuie banii ce ar merge pe mătasuri grele la fondul ce are scopul atât de măreți pentru care adevărat vom jertfi tot venitul la fondul pentru ridicarea gimnazului din Brad.

Intru cit se poate rugăm mai cu seamă damele dar și domni să se prezinte în costum românesc ca se putem da balului un caracter pronunțat românesc. Porturile din toate părțile locuite de români vor fi reprezentate și danșitori naționale să vor juca din partea tinerilor!

Și fiindcă și spesele noastre vor fi considerabile, neavând und fond disponibil, rugăm pe toți acei cari se gindesc si la noi să ne trimită ofertele binevoitoare cit de iute ca pregătirile să nu suferă întârziere. Cluj, Il. 21. 1908. *Livia I. Dan*, președinte.

— **Dlul oaspe din Pesac.** Ni-se scrie: E drept, că s-a dansat esărđas la petrecerea din Pesac, la rugarea dșoarei postăriță unguroane, și regret — a dșoarei ovodistă română. Și e drept că am dansat și eu de silă, ca de voie bună, însă cred, că cu față destul de acră.

E drept mai departe, că dl Bogdan a comandat esărđasul, însă după atâtea rugăminte nici dânsul nu s-a putut arăta necomplezant față de un oaspe străin. Așa am ajuns eu să rup esărđasul, în care s-ar fi întâmplat ceva rătăcire, precum zice dl oaspe, și cu drept, căci (se vede că și dl. oaspe și-a pus ochii pe unguroane) Buni ochi ai dle oaspe, păzește-i! *Jurist*.

— **O transportare de dinamită periculoasă.** În fabrica de dinamită din Presburg au fost pachetate Duminecă 690 chilograme de dinamită în lăzi, pentru a fi transportate la Viena și cu trenul dela Sud mai departe.

La controlarea vagoanelor în Stadlau a fost aflat între primele și ultimele osii ale roatelor vagonului cu dinamită un pachet de postav de

lână cu petrolu, care a fost pus acolo de o persoană necunoscută.

La controlarea vagoanelor în granița maghiară la Marșeg nu a fost descoperit acest pachet de postav.

Poliția însă crede că acest pachet a fost uitat acolo de vre-un îngrijitor pentru curățirea vagoanelor, care pentru ușurarea curățirei a întrebuințat acest postav multat în petrolu. Mai târziu însă l-a uitat cu totul, fără a-l mai lua de acolo.

— **Mulțumite publice.** Tuturor amicilor și bunilor cunoscuți, cari în persoană și în scris au cercat să ne mângăie exprimând condolențele lor cu prilejul pierderii ce am îndurat prin moartea neuitatului nostru fiu Pompei Coriolan Mitruțiu, elev în școala elementară, le aducem pe această cale cele mai calde mulțumiri. *Ternova*, 5/18 Februarie. Iustin Popa, preot, și soția.

— Subscrisul, comandând opul »Cantorul Bisericesc« în două exemplare pentru biserică gr.-or. rom. din Chelmac, am primit — din partea dlui autor, neobositul învățător din Deliblat a Georgiu Bujigan, un exemplar gratis.

Pentru aceasta faptă nobilă îl rog să primească și pe această cale sincera mea mulțumită publică.

Totodată după studiarea acestui op, n'am cuvinte de ajuns pentru a-l recomanda spre procurare tuturor învățătorilor și cantorilor bisericești fiind unica carte în felul ei între toate cărțile noastre bisericești Chelmac 12 Febr. n. 1908. Cu toată stima: *Teodor Popa*, învățător.

— **Matzky Károly**, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

— **Vind hârtie de scrisori** în cutii mai avariate pe lângă prețurile cele mai modeste. Noutăți de hârtii de scrisori și cărți ilustrate, mai ales de sărbători. *Kerpel Izsó*, librărie și papetărie, în Arad.

— **Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume! — Crema de față Regina**, care pentru însușirea neîntrecută de frumșetare la expoziția din 1900 la Paris a fost premiată. Crema Regina, curată fața în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil. Pudra Regina de cea mai bună dintre pudrele de pân'acum cunoscute. Se vând în culoare albă, roză și cremă. O șcatulă 1 cor. 40 fil. Săpunul crema Regina, e săpunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O bucată 70 fil. De vândut la laboratorul chemical al lui Temesváry József, apotecar, Szeged, Petőfi Sugár-ut și la Török József, apotecar, Budapest, Király-utca.

Dela judecătorii.

»**Plugarul român«** din nou e pedepsit. *Joi în 20 n. l. c.* s'a ținut la tribunalul din Timișoara, pertractarea procesului de presă al »**Plugarului Român«** de acolo, intentat pentru articolele apărute în nrul 40 din anul trecut, de sub titlu: »**Dela alegeri pentru congregația din cercul Gyarmata«** Responsabil a fost dl N. Mitru, redactorul folii sus numite, care de și era bolnav de influență, s'a apărut singur pe baza unui § de lege. Toată apărarea a fost zădarnică, căci tribunalul l-a pedepsit cu **60 cor. în bani.** Acuzatul și apărătorul n'a apelat. Nici procurorul.

Economie.

Monitorul Oficial al României publică raportul Băncii Naționale care va fi prezentat adunării generale de la 17 Februarie viitor.

Rezultă din acest raport că cu toată criza financiară care a bântuit acest an Europa beneficiile acestei instituții au fost de 6,543.848 lei

Sumele de distribuit ca dividende se ridică la 4.074,000 lei cecece dă pe anul 1907, o dividendă de 169 lei 75 bani pe acțiune.

Emigrarea și efectele ei.

Intr'un număr recent, »**Pester Lloyd«** publică un articol interesant asupra emigrării. Autorul articolului, Hermann Holtz din New-York, arată foloasele și pagubele ce rezultă din emigrări.

Între cele două continente, Europa și America, spune Holtz se observă două curenți opuse și simultane. De o parte vedem un uriaș curent de emigrare din Europa spre America, de altă parte un curent de aur din America spre Europa. Aceasta din urmă reprezintă economiile emigranților, trimise sau duse de ei acasă. Să vedem care din cele două continente este mai folosit prin aceste două curenți.

În Statele-Unite trăiește un număr de 15 milioane de străini, adică supuși de ai statelor din Europa. Aceștia trimit sau duc anual acasă suma de 250 de milioane de dolari (un dolar face cam 5 cor.). Este interesant de-a se vedea care dintre popoarele emigrate este mai strângător și trimete relativ mai mult acasă.

Ei bine în fruntea tuturor merg — grecii. În Statele-Unite trăiesc cam o sută de mii de greci emigrați. Din totalul de trimiteri de bani (mandate postale, gropuri, securi etc.) sumele trimise de greci ating media cea mai mare, de 50 de dolari. Urmează media trimiterilor spre Italia care e de 30 de dolari și a celor adresate spre Austro-Ungaria care face 28.10 de dolari.

Emigratul grec este deci cel mai strângător, probabil fiindcă are cele mai puține trebuințe. În general să pare că Grecia are cele mai mici pierderi diu emigrare căci supuși ei trimit sumele cele mai mari acasă și rămân mai puțin dintre ei în America, întorcându-se ceilalți acasă.

Din sumele uriașe trimise acasă abia a treia parte se transmite prin mandate postale acasă. Partea cea mai mare se transmite prin mijlocirea micilor bancheri și zărafi veniți și ei din patria emigranților cari se ocupă de aceste afaceri foarte rentabile. Prin mijlocirea lor se trimet în Europa vre-o 125 de milioane de dolari pe an. În toate orașele mai mari ale Statelor-Unite trăiesc astfel de bancheri. Sunt vre-o mie de bancheri italieni (dintre cari 300 în New-York) apoi mai multe sute de bancheri din Ungaria (mai cu seamă în orașele din est și în ținuturile de mine ale vestului).

Emigranții simt foarte mult trebuința acestor mici bancheri, cari vorbesc limba lor maternă și le fac serviciul transmiterii de bani spre patria părăsită. Bancherul este povătuitorul și informatul compatrioților săi și exercită o mare înrădire asupra lor. Numai arare ori se aude de excocheriile acestor bancheri, căci cei mai mulți sunt cinstiți și curați.

Sunt foarte mari sumele de bani ce emigranții le duc singuri acasă. Sumele duse de ei în Noiembrie și Decembrie din anul trecut se evaluează la 100 de milioane dolari (deși, ce-i drept, reemigrarea în iarna aceasta a luat dimensiuni extraordinare).

Cum se face că emigranții trimit atâți bani acasă? Economiiile sale nu se explică prin o cruțare mai mare, ci prin salarul îndoit și întreit al muncitorilor din America. Obșnuinți de a trăi foarte simplu au câțiva fileri cu câțiva centesimi pe zi (ca italienii), muncitorul din Europa nu-și schimbă traiul aproape de loc și poate să pue foarte mult la o parte, având un venit cu mult mai mare decât acasă.

Cari sunt efectele emigrării pentru țările de unde vine? Efectul cel mai grav ei este despoșorarea acelor țări. Sumele atât de uriașe, la apariția, nu sunt decât o compensație foarte mică pentru marea pierdere de oameni. Bani aceștia, ce-i drept, ajută foarte mult familiile celor rămași acasă. Astfel din banii ce anual vin în Ungaria din America ar putea să trăiască 150.000 de familii de câte șase capete, adică 900.000 de persoane. Cu banii aceștia se plătesc multe datorii vechi și se cumpără multe pământuri.

Dar să căutăm și neajunsurile emigrării. În toate țările lovite de plaga lor, toate salarele de muncă și prețurile alimentelor se urcă în mod enorm. În Germania și în alte părți servitoarele și servitorii sunt foarte anevoie de găsit, căci marile salarii din Statele-Unite au exercitat o mare atracție asupra lor.

În multe ținuturi, ca în Italia și Grecia emigranții reveniți în țară au produs o adevărată criză, căci nimeni nu mai voia să lucre pe vechile salarii, aflând de enormele plăți din America.

Banii aduși acasă scumpesc traiul celor rămași acasă și foarte adesea curg în crâșme, măresc numărul de alcoolici, de criminali, epidemiile, boalele venerice etc., după cum a arătat marele economist italian Pasquale Villari.

În sfârșit muncitorul vine acasă stors prin munca neomenoasă și grea din atelierele și minele

Statelor-Unite și înzestrat adesea cu multe cusururi vicii și rele deprinderi contractate în străini.

Avantajul comercial al acestui negoț de schimb de bani pentru oameni e încă pe partea Americii.

În anul 1870 deja valoarea economică a unui muncitor se evalua în America la 1200 de dolari. De atunci încolo ea s'a urcat la vre-o 1500—1800 de dolari. Economiiții italieni afirmă că creșterea unui supus bărbătesc până la vârsta de 18 ani costă 1000 de dolari pe stat. Din vârsta asta începând omul începe să devină productiv și să întoarcă ceace a primit dela stat. Dacă însă bărbății la vârsta asta emigrează, tocmai atunci când statul ar putea să-și scoată cheltuiala, atunci toate cheltuielile sale se pierd pentru patria emigranțului. Statele-Unite dimpotrivă câștigă capitalul acesta omenesc fără a fi cheltuit pe el nimica.

Dacă dintre cei 1¼ de milioane de emigranți cari intră în Statele-Unite socotim că numai 65% sunt capabili de a munci atunci valoarea puterilor de muncitori ale Statelor-Unite crește cu un milion de dolari pe an. Față de această cifră cele 250 de milioane trimise acasă să raportă ca 4 : 1.

Concluzia e evidentă: Emigrarea pentru țările de unde muncitorii pleacă înseamnă o continuă pierdere, o pagubă atât morală cât și materială și vechea teză că emigrările sunt un câștig se răstoarnă și să dezmente în mod categoric.

Adunarea generală

a institutului de credit și economii societate pe acții »Ardeleana«.

Mercuri, în 19 Faur la 10 ore s'a ținut în localitățile institutului a XXII-a adunare generală a societății pe acții »Ardeleana«. Cu bucurie vă raportează decursul ei, căci de mult nu am luat parte la o adunare, în care lăsând participării ei la o parte și prejudecii și animosități, să fi pertractat obiectele ordinei de zi cu atâta liniște și demnitate — ca de astădată.

Di prezident dl dr. Ioan Popu salută în termeni inspirați de dragoste frățească pe acționarii prezenți, cari au depus la cassa institutului în total 2784 acții — și apoi deschide adunarea.

La raportul direcțiunii se fac din partea acționarului dl dr. U. T. Mihaie observări, mai mult în privința generală și teoretică, — iar referitor la bilanț constată un progres f'ță de anul trecut. Ba dsa ca specialist s'a simțit îndemnat să declare sincer, că recunoaște dibăcia și exactitatea directorului executiv I. I. Lăpădatu — dovedită prin buna conducere a institutului »Ardeleana«.

S'a primit apoi raportul, s'a stabilit bilanțul, s'a împărțit profitul curat în suma de 95.689.07 cor. și s'a votat direcțiunii absoluturul pe anul de gestiune 1907.

Punctul următor: »Propunere pentru urcarea capitalului social« — a provocat o discuție viuă, la care au luat parte mai des: Di deputat al Zărandului Vasile Dămian, dl dr. U. T. Mihaie, dl director I. I. Lăpădatu.

După încheierea discuțiunii s'a primit următorul:

Proiect de emisiune.

I. Capitalul social prin una, eventual două emisiuni de 5000 de acții à 100 cor. nominal se urcă la suma de K. 1.000.000. —

II. Fiecare acționar vechiu are drept a subscrie din noua emisiune, atâtea acții câte sunt trecute pe numele său din emisiunile anterioare și anume în un termen fix care se va stabili de direcțiune.

Abaterea dela condițiunea, ca acțiunile vechi să fie trecute pe proprietarul actual se pot admite numai erezilor, cari vor dovedi că proprietarul vechiu a reposesat, că el sunt îndreptățiți a moșteni acțiunile vechi înregistrate pe numele decedatului și că s'a pus la cale procedura de ereditate, dar nu s'a terminat. Aceasta excepțiune se poate admite numai până la termenul fixat dentru însușirea optării. Astfel de acții se vor libera îndreptățiților numai după predarea judecătorească a eredității.

III. Prețul unei acții noi pentru acționarii vechi se fixează la suma de K. 150, plătit în termen fixat de direcțiune, pe lângă observarea dispozițiunilor § 8 din statute.

Din acest preț K. 100, se vor adaoga la capitalul social, iar K. 50, — după subtragerea tuturor speselor de emisiune, — se vor conta în favorul fondurilor de rezervă, amăsurat proporției stabilită de direcțiune.

IV. Acțiunile la cari nu vor optă acționarii vechi, se autorizează direcțiunea, să le emită și vândă din mână liberă, cu prețul ce-l va stabili direcțiunea, preț care însă nu poate fi mai mic ca K. 150. — Și din acest preț, K. 100, se vor adaoga la capitalul social, iar restul, — conform hotărârilor direcțiunii, — la fondurile de rezervă, eventual la cel de penziune.

V. Acțiunile noi vor intra în beneficiile și să vor bucura de drepturile acțiunilor vechi, cu începerea dela 1 Ianuarie a anului, care va urma după plățirea completă a acestor acții prin nouii acționari.

Până atunci toți subscriitorii capătă 5% interese după toate sumele plătite în contul acțiunilor noi și anume, dela soșvirea sumelor la cassa institutului până la sfârșitul anului, în care se va încheia emisiunea.

Față cu subscriitorii, cari vor rămânea în rezonanță cu plățirea la termene a ratelor dela acțiunile subscribe de ei, se vor aplica dispozițiunile §-lui 11 din statutele institutului.

VI. Fixarea timpului și a ratelor cum va avea să se plătească prețul acțiunilor, precum și toate celelalte condițiuni și dispozițiuni de emisiune, adunarea generală le conrede direcțiunii, care peste tot se autorizează a executa acest plan de emisiune.

În consonanță cu noua emisiune s'au modificat și statutele institutului. — În direcțiune s'au reales domni: Elia Popoviciu, Ioan I. Vulcu și Ioan Branga.

Pentru adaptarea edificiului fondului de penziune s'a primit de bază planurile făcute de dl inginer Paul Rozvan din Arad și s'a autorizat direcțiunea a le executa aceste — conform trebuinței.

Aceste sunt hotărârile mai principale ce s'au luat în adunarea generală și despre cari cu multă plăcere v'am raportat. dr. m.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Febr. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	23.04—23.06
Secară pe Apr.	20.44—20.46
Ovăș pe Apr.	15.44—15.46
Cucuruz pe Mai 1908	13.18—13.20

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Apr.	23.02—23.04
Secară pe Apr.	20.38—20.40
Ovăș pe Apr.	15.42—15.44
Cucuruz pe Mai 1908	13.20—13.22

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu		
de Tisa — — —	22 K.	70—23 K. 80 fil.
Din comitatul Albei — — —	22 »	50—23 » 40 »
De Pesta — — —	21 »	90—22 » 05 »
Bănățenesc — — —	22 »	40—23 » 20 »
De Bacica — — —	22 »	60—23 » 35 »
Săcară — — —	19 »	90—20 » — »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 »	—15 » 20 »
» de cvalitatea II — — —	14 »	80—15 » — »
Ovăș » » I — — —	15 »	90—16 » 20 »
» » » II — — —	15 »	60—15 » 80 »
Cucuruz vechiu — — —	— »	— — — » — »
» nou — — —	13 »	40—13 » 60 »

Ultime informațiuni.

Regele României la Viena. »N Fr. Presse« scrie: »În cercurile curții din București se spune că părechea regală română o să plece în primăvară în Italia de miază-noapte. M. S. Regina ar fi stăruind să plece ca să fie M. S. Regele de parte de grijile și treburile publice. M. S. Regele face să atârne plecarea de împrejurările politice. Totuși se poate spune cu siguranță că va pleca, deoarece M. S. Regele ține să viziteze pe împăratul Francisc Iosif cu prilejul aniversării a 60 a suirei pe tron.«

Desmintire. »Voința N.« scrie: Suntem autorizați a desminti în mod formal știrea dată de câteva ziare din București și reprodușă de presa vieneză cu privire la că-

Întorirea Maestărilor regale în Italia la primăvara viitoare.

Majestatea Sa Regele a cărui sănătate este cât se poate de bună nu va părăsi țara decât spre a lua vilegiatura Sa obișnuită la Sinaia.

Calea ferată din Sandjac. Intr-o corespondență dela 2/15 Febr. din Constanti-nopol, publicată în »N. Fr. Pr.«, cetim:

»Calea ferată prin Sandjac se va face și va aduce mai mult folos decât vre-o reformă a justiției în Macedonia... Legătura cu Grecia nu se va face cât va trăi sultanul. Oricum, cererea aceasta, când Anglia îi dă mereu înainte cu cântecul vechiu al reformelor, a încurcat daravera justiției. Poate oare Turcia crede că se va rupe înțelegerea dela Muerzsteg? Atunci e vreme să bată Austro-Ungaria fierul cât e cald«.

»Anglia s'a rostit — zice »Die Zeit« — cumpătat, dar destul de îngrijitor. Un comunicat prin »Agenția Reuter«, de bună seamă oficial, spuue că Anglia socoate ne la timp planurile lui Aerenthal. In sine, planurile sunt îndreptățite, dar nu trebuiau scoase la iveală acuma când Puterile au a stărui din răspuțeri pentru reforma în Macedonia. Anglia crede că drumul de fier dela Uvaț Mitrovița va înstrăina pe Austro-Ungaria dereforme, cum drumul Bagdadului a răcit pe Germania.

Proiectul Casei Rurale a fost luat în considerare de camera României, cu 98 de bile albe, fiind și 1 neagră.

Opoziția se încheagă.

— Raport telefonic din dietă. —

Mezőffy vorbește trei ore. — Socialiști, democrați și naționaliști uniți. — Lupta violentă. — Scandal mare.

Budapesta, 22 Februarie. Ședința dietei începe la orele 10. Prezidează Justh, iar după el Rakovszky. Mișcare neobișnuită și pe coridoare și în sala dietei.

La ordinea zilei proiectul de revizuire al regulamentului camerei.

Cel dintâiu ia cuvântul Mezőffy Vilmos. El stă între naționalități, unde au venit și deputații democrați.

Pe lângă naționaliștii de eri mai sunt dr. Polyt și Vlaho. Sunt așteptați și ceilalți.

Înțelegerea — așa zicând alianța — a acestor elemente face senzație în dietă. Dizidenții secundează și ei oratorilor din acest centru.

Mezőffy vorbește trei ore întregi. Este des și cald aprobat de opoziția care devine tot mai energică. Intre altele spune că nici guvernul Tisza n'a fost atât de retrograd și abusiv ca guvernul coaliției, care calcă în picioare toate principiile democratice și liberale. Lex Daniel a fost floare la ureche pe lângă proiectul lui Nagy Emil.

Știe pozitiv că aceasta se face împotriva sufragiului universal. Toate elementele democratice din țară își vor da însă mâna pentru a opune cea mai hotărâtă rezistență planurilor reacționare (aplauze în centru, unde opoziția stă strâns unită). Face atenți pe cei din majoritate, spunându-le că reacționarismul acesta se va răs-

bună amar, în primul rând asupra autorilor proiectului din discuțiune.

Se naște atunci scandal enorm. Mai multe minute nu se mai aude nimic de vociferările și insultele derbedeilor kossuthiști, indignați că Mezőffy i-a apostrofat atât de crud.

Dupăce s'a restabilit cu mare greutate ordinea, Mezőffy termină spunând că nu poate fi ceva mai patriotic și mai folositor pentru cinstea țării decât lupta dusă pentru împedecarea acestui atentat parlamentar de a revizui în sens reacționar regulamentul dietei (ovațiuni din partea naționalităților și democraților).

Nefiind de față *Andrássy*, în locul lui răspunde la interpelarea lui Vlad ministrul de justiție *Günther*.

După morala și obiceiul oligarhiilor, el scoate vinovați pe hoții de păgubași, spunând că românii cărturari au — »agitată« cu prilejul acelei alegeri congregaționale (la Apoldul mare)... De altfel chiar dacă s'au întâmplat ilegalități, nu e treaba ministrului să răspundă pentru ele, ci chestia e de competența comisiei permanente și a congregației... Admirabilă teorie.

Dr. Vlad luând cuvântul nici nu întârzie să protesteze încontra acestei noi teorii de drept, arătând cât e de ridicul — autorul ei, iar pe de altă parte arătând toate mișcările comise la acea alegere, unde atât d-sa, cât și bărbații de încredere ai românilor au fost scoși cu jandarmii din sala de vot. *Intreg partidul naționalităților protestează* cu tărie și demnitate.

Dep. *Kelemer Samu* desvoltă o interpelare, după care ședința se ridică la orele 2¹/₄.

Criza în partidul kossuthist.

— Prin telefon. —

Budapesta, 22 Februarie. Un grup de aproape 60 deputați kossuthiști, în fruntea cărora este Kmetty, profesor universitar, se organizează pentru a da expresie nemulțumirii ce simt față de mersul politicii, în general. Se crede că o criză gravă este iminentă în sânul partidului kossuthist.

Tusea măgărească

această groază cunoscută a copiilor Emulsiunea SCOTT o vindecă cu rezultat în toate cazurile. Emulsiunea SCOTT e cel mai bun leac pentru vindecarea copiilor debili, bolnăvicioși, cărora le redă curând fața rumenă și plină. Efectul repede și întăritor își găsește explicarea în aceea, că e compus din substanțele cele mai cu efect, care prin procedura lui SCOTT devine o Emulsiune gustoasă și ușor de mistuit.

Emulsiunea SCOTT

are un efect tot așa de bun asupra oamenilor mari și a bătrânilor ca și asupra copiilor.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

C. în Cernăuț. Epistola a venit târziu.

A. G. în Hodiș. Se publică.

Casina română, Bozovicu. Mult ne mirăm de invitarea D-voastră: de ce a trebuit să mergeți tocmai la Sibiu pentru a tipări la un — *neam?* Nu găseați străin și mai aproape? Și de ce ocoliți tipografiile românești?

Ieroftelu Viscrean, Criș. Nu anunțăm ce este tipărit la străin!

Poșta Administrației.

Pavel Ioan, Verșeț. De aici trimitem ziarul revizuit. Am reclamat la poșta și noi.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor proprietar George Nichin.

CAUT

2 învățăcei în prăvălia mea de manufactură și ferărie.

GEORGE IVAȘCU,

comerciant Abrud (Abrudbánya).

Caut un păcurar

la 250 oi. Să știe găti o brânză bună. Poate să aibă 100 oi proprii. Moșia mea se află în Kreszta Ménes, comitatul Aradului. Ofertele sunt a se trimite lui **Ioan Urs de Margina**, Sibiu (Nagyszeben) sau la administrația »Tribunei« Arad.

Caut un zidar român

om solid, lucrător bun, fără diplomă, care mi-ar putea edifica o casă de piatră cu 3 chilii în comuna Kreszta Ménes, comitatul Arad. Ofertele sunt a se trimite la **Ioan Urs de Margina** în Sibiu (Nagyszeben) sau la administrația »Tribunei«, Arad.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

VIND

Oltoiri verzi de viță cu rădăcină

losă portalis, Chaszla alb și roșu, Oporto, Rizling, Szlan-kamenka, mîia cu 160 cor.

Loză netedă Riparia-

portalis, mîia cu 9 cor.

Tei înalți de 3—4 metri 100 bucăți cu 60 cor.

Resch Miklós, Ujvidék.

Ciorapi lucrați de robi pentru dame, bărbați și copii.

AVIZ!

Cu stimă aduc la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că am asortat din nou magazinul meu de galantarie, mode de dame și domni cu stofele cele mai moderne care-mi sosesc zilnic pentru costumuri, zefire, mățasuri, rufării, perdele de dantelă și de stofă, covoare linoleum, mare asortiment de pânză de in, garnituri colorate de damast schiffane, plapome ect. ect. Mare asortiment de brăuri, reverenzi preoțești, prapori bisericești, odejdii, patrafire, efectuate după modelele cele mai noi.

În magazinul meu se află de vânzare toate articolele ce se țin de brânșa mea cu prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima:
George Jancovici,
Arad, Strada Forray 2.

Ciorapi lucrați de robi pentru dame, bărbați și copii.

Serviciu conștientos!!!

Serviciu conștientos!!!

Făină de orez, perii de dinți, cosmetecuri de bărbierit cea mai fină calitate.

RIEDL ÖDÖN

fabricant de pepteni și prăvălie de garnituri de păr pentru dame — săpun, perii, parfum și mărunțișuri.

Arad, József főherceg-ut 9. (vis-a-aviz de biserică nouă evanghelică.)
Telefon 572.

Tot felul de lucruri în brânșa aceasta, lorgnete de scoică brună și deschisă, os de elefant, de os veritabil de bivoli ș. a. repararea cu prețuri favorabile.

Pomadă de mustață, perii de mustață, pușgăle de mână și portmonouri, bricege, briciuri foarfece, isvorul cel mai ieftin de unde se pot procura.

ogălni de mână, sponje, stergătoare de picioare și mănuși, șapuri, măști de mână.

Instrumente medicale în mare asortiment.

Colonia agricolă HÁMORY de ulțoi de vie din Arad

liferează

soiu curat ulțoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ulțoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitate cea mai bună — și

ulțoi de vie

precum și mlădițe de vie cu rădăcină Riparia Portalis

● în ori ce cantitate. ●

Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucurosi

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz.

Telefon: 229.

Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

MOȘTENITORII LUI

TAGÁNYI ISTVÁN

ȘI KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN

proprietarii de vie de deal

și vind

VINURILE

din regia proprie exclusiv de Mădierat, Miniș și Barațca, vinuri albe și roșie de masă, de desert (aszu)

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pentru acest scop și le espediază în butoie sau buteli în loc sau în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la dorință imediat.

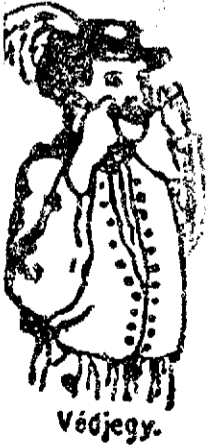
Grósz Nagy Ferencz,

farmacia DEBRECZEN, Șas-u. 8. farmacia „Arany egyszervu”
Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine vrea să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balzsam) al cărui efect vindecător recunoscut de medici. 1 sticlă mare 2.65 cor. cu îndrumare. 3 sticle mari 6.65 cor. cu îndrumare, porto franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament. Numai există reumă!

Hajdusági Bajuszpor.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ dacă întrebuințezi POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 30 fil. Prin postă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PARULUI în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Sárga János

:: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::

Kolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.

Telefon nr. 354.

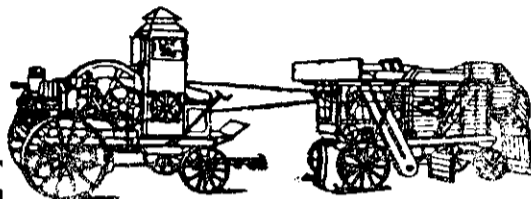
Telefon nr. 354.

Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasonice. Bijuteni specialități engleze și franceze s. a.

Plătire în rate favorabile.

Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

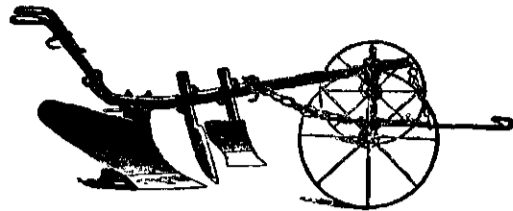

Atelier de repararea mașinilor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică. Nagyvárad, Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de branșa noastră; astfel de exemplu: Lumini electrice, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod. Prețim apoi și reparăm și provedim din nou: tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc. Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

Mai ales punem mare pond pe îmbunătățirea mașinilor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit 14 ani de-a rândul în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpesta.

Fiecare econom lucrează în propriul său interes, dacă cumpără numai pluguri de oțel și trunchiur pentru plug din oțel de **Bächer**.

Coarnele plugului se fac din oțel infragil,

pentru care primesc răpunderea pe cinci ani. Magazinul de încredere exclusiv pentru pluguri al lui

Bächer Rudolf

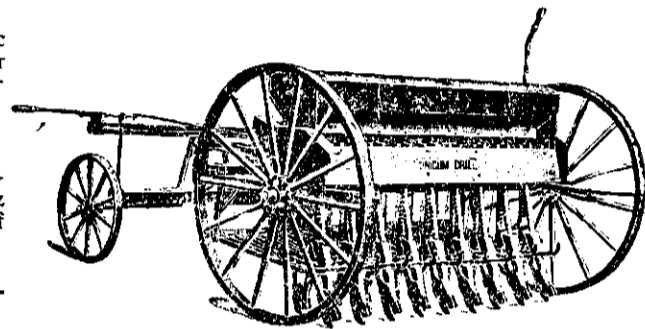
Aradon, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-ház)

Mașina de sămănat „Unicum Drill“.

Sistem Melichar construcție practică, nu trebuie putere de tras, se poate regula punctual, în privința durabilității ocupă primul loc între toate. Asta o dovedește împrejurarea, că în cei 10 ani din urmă am vândut din ele mai mult de 30.000.

Melichár Ferencz

Magazinul de încredere al mașinilor de sămănat cu patentă ces.-reg. a lui Melichar Ferencz Arad, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia ház.)

Mare asortiment în tot felul de mașini agricole.

Mare asortiment în tot felul de mașini agricole.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice
este escelentă

Spiritul Reuma

incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

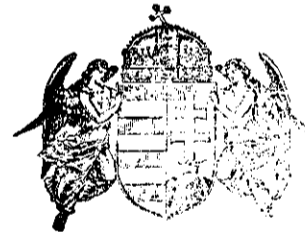
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA DE CLOPOTE

Fabrica de scaune de fer pentru clopote -- alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

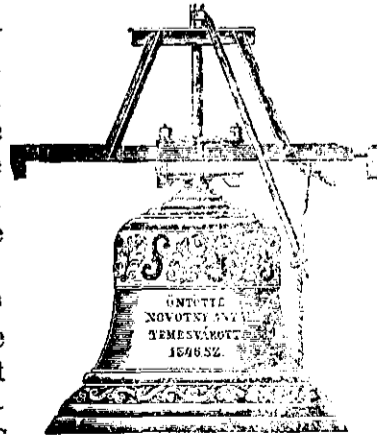
Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rînduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S

și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

De nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere promișă din răceală prin vestitul

Spirt de gheață (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil în casă, dar din cauza efectului grabnic și radical are o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Pancseseh îmi scrie următoarele:

„Spirtul de gheață l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere la cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Curarea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la eschimbarea după lucrul greu, la împunsături din

coastă, la scrintituri, la dureri de stomach,

de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul Spirt de gheață a întrecut toate

medicamentele mele, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite un rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirt de gheață (jégzesz)

la întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spirtului de gheață.

Atkár Bander Gábor, mäsar

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămire, prin cari e

spirtul de gheață.

Acste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe visul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Cine dorește călătorie de plăcere ieftină, bună și iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina) acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp

(secția românească.)

Hamburg,

Strada Rarboisen. 30.

Vânzare de trăsuri

Se află de vânzare

● trăsuri cu coperiș folosite ●

și alte

●● trăsuri noi de tot soiul ●●

cu prețuri ieftine.

Se primesc spre reparare — în timp scurt și preț moderat — trăsuri folosite, sau se schimbă.

Olasz Lajos, Arad.

fabricant de trăsuri

Erzsébet királyné-körút, vis-à-vis de l'apartestület.

Primul salon de corsete în Sibiu Premiat.

Recomandă tot felul de corsete fine și elegante după măsură.

Deposit bine asortat

în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fason particular totdeauna în rezervă.

Cu stimă.

J. Oschanitzky.

Bretterpromenade Palais Habermann.

Fason bun.

Prețuri reale.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșețare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșețare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORGAN 1 coroană 40 fileri.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1 coroană 40 fileri,

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșețarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui

Temesváry József

„apotecar”

Szeged, Petöfi Sugar-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Fabricațiune de specialitate adevăr ată franceză și americană în ambalajiu original.

Recomandată de medici!

Siguranță necondiționată!

Prețul în valoare de coroană duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish

Nevertear”

Tinde siguranță completă în urma întinderii și dinofei extraordinare. — Prețul 10—12 cor.

Donts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservativ feminine „Pecssarium oclusivum”, după profesorul Mensinga la ordin medical. Prețul dela 3—5 cor.

Adevărate spongii franceze de siguranță preservativă. Prețul: duzina 6—12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai **Nou!** sigur și mai comod preservativ feminin ca specialitate. Multe mii de declarațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopului corăspund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brăul „Diana” legătoare pentru period. Legătoare pentru pântecul buric, sau contra durerilor de stomac. (Servitiu feminin.)

Ciorapi de gumi, contra lărgirii vinelor, preem și la picioarele copiilor. Tot felul de recuzite hienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică.

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV, Koronaherzeg-u. 17—18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

„ALBINA“

institut de credit și economii în Sibiu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »ALBINA« sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 20 din statutele societății

a XXXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, Sâmbătă în 21 Martie 1908 st. n. la orele 10 a. m. în sala festivă a »Casei naționale«. cu următoarea

Ordine de zi:

1. Exprimarea condolenței pentru răposatii membri ai direcțiunii Ioan Papiu și Simeon Damian.
2. Bilanțul anului de gestiune 1907 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Distribuția profitului net realizat conform bilanțului.
4. Distribuția sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
6. Raportul direcțiunii referitor la modificarea §-lui 6 din statutele institutului.
7. Alegerea a 4 membri în direcțiune și anume: un membru cu mandat pe 2 ani, unul cu mandat pe 5 ani și 2 cu mandat pe 6 ani.
8. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 1 an.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generată în persoană sau prin plenipotențiați în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați să depună acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Miercuri în 18 Martie a. c. st. n. 6 ore p. m. la casa centralei noastre în Sibiu sau a filialei din Brașov.

Depunerea acțiunilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: »Bihoreana« în Oradea-mare; »Bocșana« în Bocșa-montană; »Furnica« în Făgăraș; »Lipovana« în Lipova; »Lugoșana« în Lugoș; »Oraviciana« în Oravița; »Patria« în Blaj; »Silvania« în Șimleu; »Timișana« în Timișara; »Victoria« în Arad și »Cassa de păstrare« în Mercurea și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 14 Martie a. c. st. n. Sibiu, în 8 Februarie, 1908.

Direcțiunea.

Active.

CONTUL BILANȚULUI

Pasive.

		Cor.	f.			Cor.	f.
Cassa în număr		99,406	32	Capital social:			
Monete		3,908	11	12,000 acțiuni à K. 200		2,400,000	
Cambii de bancă		11,440,106	13	Fondul de rezervă al acționarilor		300,000	
Imprum. hip. în scrisuri fonc.	6,416,161.18			Fondul de garanție al scrisurilor fonciare		500,000	
» » cedate	1,744,083.86			Fondul special de rezervă		102,891.01	
» » în număr	281,739.33	8,441,984	37	Fondul de penziuni al funcționarilor		555,769.72	
Credite cambiale cu acoperire hipotecară		1,818,686	93	Depuneri spre fructificare		15,140,915.19	
Credite de cont-curent		3,434,372	93	Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulaț.	996,000.—		
Credite personale		1,380,440	50	Scrisuri fonc. cu 5% în coroane în circulaț.	3,109,000.—		
Avansuri pe efecte publice		58,034	10	Scrisuri fonciare cu 4 1/2%	2,300,000.—	6,405,000	
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare		498,067	64	Scrisuri fonciare eșite la sorți în circulațiune		154,500	
Efecte publice		2,647,386	62	Cambii de bancă reescontate		2,557,266	
Acțiuni dela diverse bănci		100,800		Diverse conturi creditoare		2,350,304	84
Efectele fondului de garanție al scris. fonciare		517,552		Dividende neridicate		1,708	
Efectele fondului de penziuni al funcționarilor institutului		207,319		Interese anticipate pro 1908.		137,743	41
Interese după efecte		27,614	93	Interese tranzitoare de scris. fonc.		113,092	50
Mobilier	5,000.—			Profit net		270,531	42
după amortizare de	1,000.—	4,000					
Rate restante din emisiunea a III-a		237,686	47				
Interese tranzit. restante și debitori		72,356	04				
		30,989,722	09			30,989,722	09

Debit.

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE

Credit.

		Cor.	f.			Cor.	f.
Interese:				Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	639,642.38			dela cambii de bancă	631,153.29		
» scrisuri fonciare	289,032.65			» imprumuturi hipotecare	439,064.24		
» imprum. laute pe efecte	61,601.08			» credite camb. cu acop. hipot.	120,370.30		
» capital social emisiunea III.	20,943.91	1,011,220	02	» efecte publice	129,246.12		
Spese:				» credite personale	101,384.43		
Salare	123,641.37			» credite de cont-curent	103,853.57		
Bani de evatir	23,025.—			» avasuri pe efecte	5,920.55	1,530,992	50
Imprim. registre, porto, diverse	32,631.23			Chirii		14,806	86
Marce de prezență	7,610.—	186,907	60	Proviziuni		18,627	48
Contribuțiune:				Profit la monete		1,253	21
directă	32,066.77						
10% dare la inter. dela depuneri	63,964.24	96,021	01				
Amortizare din mobilier		1,000					
Profit net		270,531	42				
		1,565,680	06			1,565,680	06

Sibiu, 31 Decembrie, 1907.

ȘULUȚU m. p.,
membru al direcțiunii.

A. LEBU m. p.,
membru al direcțiunii.

DR. BĂU m. p.,
membru al direcțiunii.

COSMA m. p.,
director executiv.

IOSIF LISSAI m. p.
contabil-șef.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă, și în consonanță cu registrele institutului.
Sibiu, 11 Februarie, 1908.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.

Matei Voileanu m. p.

Nic. Ivan m. p.

Ioan Henteș m. p.

Victor Pinciu m. p.